

ИКОНОМИЧЕСКИ

Седмично издание на Варненската Търговско-Индустриална Камара.

Урежда Редакционен Комитет.

Всичко що се отнася до Их. Изв. се изпраща до Варн. Търг. Инд. Камара.

Варна, 11 Ноември 1922 г. Год. I. Брой 4.

Годишен	100 лв.
Полугодишен	60 "
Чужбина (годишен)	140 "
Обявления	$\frac{1}{2}$ стр. 300 лв. — $\frac{1}{8}$ — 100 лв.
$\frac{1}{4}$ " 180 " — $\frac{1}{16}$ — 60 "	

ИЗВЕСТИЯ

Професионална организация или политическа партия?

Този въпрос отново се поставя пред българските занаятчии. Поставят го ръководителите на съюза на занаятчийските и професионални сдружения, като за окончателното му разрешение ще се свикат изваждреден занаятчийски конгрес. Казвам за окончателното му разрешение, защото, ако се сяди по факта, че висият съюзен съвет, според както хроникара столичната преса, е счел за необходимо да оптвта занаятчите как да гласуват на 19 ноември, то не ще съмнение, че ръководните органи на съюза са засели вече ясно и категорично становище, съобразно с което и действуват.

Въпросът, дали занаятчийският съюз трябва да остане чисто професионална организация, или да се обхрне в политическа партия, не е въпрос само на занаятчите. Той е въпрос в висша степен обществен, засегащ обществено-стопанския и политически живот на страната. Ето защо, изказането по същия въпрос и на лица, и на корпорации, които не изхождат от занаятчийска среда, не само не е вмешателство в чужда среда, но и необходимо за всестранното му осветление и за предизвикване от грешки развитието на една организация, която действително може да бъде от голема полза частно за занаятчите и изобщо за народното ни стопанство.

Примерът, изобщо, е заразителен, а още по-вече, ако той е бил успешен. Не всяко подражание, обаче, може да се похвали с добър край. Особно, когато не се дръжи сметка за условията, при които се подражава.

Аз не познавам друга съвременна държава, където влечението към съсловни политически партии да е играло и да играе такава роля в обществения живот, както това става у нас. Известен е опита с тъй наречения „икономически блок“. Известен е опита и на по-ранния

еснафски съюз. Сега се стремят към нов опит.

Коя е причината за това? Не ще съмнение, инстинктивното влече-
ние у човека да подражава, ако щете даже сляло да подражава.

Случайните успехи на земедел-
ския съюз у нас като съсловна по-
литическа партия, успех, който се
дължи изключително на специфич-
ните условия на нашия млад още
политически живот, създаде такава
благоприятна почва за съсловно по-
литизиране, щото едва би се сто-
рило някому чудно, ако утре наред
с новата занаятчийска партия бихме
осъминали с чиновническа, учител-
ска и пр. партии, които всички вку-
пом, с единакво право, биха могли
да се представят като партии на „черно-трудовия народ“.

При всичко, че опитът на большевиците в Русия показва, че в име-
то на интересите на известно съ-
ловие може наистина, при дадени
условия, да се зевладее политичес-
ката власт, но не може за дълго да
се управлява съсловно; при всичко
че управлението на земеделския
съюз даде достатъчно възможност
на всеки български гражданин да
пречни значението на едно българ-
ско съсловно управление, все още се
намират у нас идеалози на тая съ-
ловна партийност, които работят с
една ревност достойна за по друга
участ.

Когато досегашните наши съ-
ловни партии отдавна престанаха по-
състава си да бъдат такива; когато
комунистите, например, полагат всич-
ки старания, за да привлекат маломо-
тните, дребните градски и сел-
ски собственици, към които те ня-
кога се отнасяха стрicательно, а
земеделския съюз прави всичко,
за да пусне корени и в съвсем не-
земеделски градски среди, у нас
все още може да се вярва не само
в възможността за създаване, но и
в успеха на нови съсловни партии.

Но какво значи политическа

партия и какво значи професионал-
на организация? Какви са техните
цели и задачи?

Не му е мястото тук да се за-
нимаваме с теория, но не мога да
не забележа, че, както изглежда, у
нас често тези две понятия се смес-
ват. С това смесване само може и
да се обясни онай лекота, с която
се третира въпроса за преобръща-
нето на една професионална орга-
низация в политическа.

Партията е един съюз на граж-
дани от всички професии, в името
на една програма, която отговаря
на тяхните съвящания по всички по-
литически, социални и културни въ-
проси в най-широка смисъл на думата.
Професионалната организация, на-
против, е един съюз на гражда-
ни от една и съща професия и клас
за защита и покровителство на
тази професия и тази класа. Зада-
чата на всяка политическа партия е
да съглъсува по възможност по
един идеален начин интересите на
всички професии в държавата за
успешното развитие на същата ка-
то такава, за развитието на целия
народ, на всички професии и класи
в нея. Професионалната организа-
ция, напротив, има работа само с
интересите на отделна професия,
отделна класа. Задачата на такава
организация е да проучи тези инте-
реси и ги застъпва пред държавата,
която се стреми да ги защити
до толкова, доколкото те не проти-
воречат на интересите на общото
развитие на страната.

„Занаятчийска дума“, печатния
орган на занаятчийския съюз, в все-
ки брой почти изтъква пакостните
последици от съсловното управле-
ние на земеделския съюз не само
за занаятчийството, но и за цялото
народно стопанство. Не се ли стра-
хуват тогава водителите на занаят-
чийския съюз, че утре, ако този съ-
юз би могъл да поеме властта, ня-
ма да тръгне неизбежно по същия
път на ижогледо съсловно управ-
ление?

Често се изтъква в „Занаятчий-
ска дума“ още, че професионални-
те организации, като такива, са без-
силни да водят една по-ефикасна
борба, че същите са осъдени да

се задоволяват само с писмени изложения и искания. Да се твърди; че професионалните организации са негодни за борба, значи да не се познава тяхната история. Подобно твърдение е, обаче, и неволно признание, че занаятчийският съюз не е успел още да се издигне в обществото на онай висота, която той би требвало да заема.

А какво ще каже „Занаятчийска дума“ за работническите синдикати, като неутрални професионални организации? Какво ще каже за борбата на Манчестерската търговска камара, която даде името си на цяла икономическа школа, против митата на зърнените храни в Англия преди един век? *)

Ясно е, прочее, че ако в България не сме още дорасли до там, то грешката требва да търсим не в формата на организацията, а в нас самите.

Работа върху нас самите, работа в организацията, работа в обществото: ето първото условие за ефикасна борба, ето залога за успеха на тая борба.

Не бих желал да приключва настоящите си бележки, без да отвроя един въпрос към ратниците за една съсловна занаятчийска партия, именно: как те си представяват създаването на такава партия, нейния състав, нейната програма и как би се посрещнала най-после подобна партия от мнозинството на българските занаятчи, които не едножък са давали доказателства за зряло разбиране интересите си и интересите на страната?

Зашто, то се знае, занаятчиите никој са такова большинство от населението в страната, никој представляват такава удобна среда за политически експерименти.

Няма ли опасност, вместо обединение, тъй необходимо за временната, които преживяваме, да се преназвика разединение?

Няма ли опасност вместо да се излишат вежди, да се извадят очи?

Д-р Ив. Екимов.

*) Търговските камари в Англия са частни, свободни професионални организации.

то могат да транзират, а част да се преизнасят обратно, през същата точка на местовнасянето, т. е. да се новоизнесат; *делителки складове*, в които единичността на стоките не може да се обвърже чрез митнишки ключ (насипани стоки), независимо от това дали стоката е с назначение за внос или новоизнос; *кредитни*, в които се влагат инострани стоки, предназначени изключително за вътрешна консумация, митните и др. права на които се кредитират при пущанието на стоките в свободната търговия; най-сетне имаме *коинто-антрепозити*, в които се влагат стоки с назначение за преработване и в преработен вид да се преизнасят. *Свободни складове* са пък места в пристанищата, образуващи извън митнишка територия и *свободни пристанища*, които се изключват въобще от митнишка граница.

Нашия закон за митниците не предвижда в подробности видовете номинални антрепозити, той не ги дели според назначението на стоките. Според чл. 278, в номинални антрепозити могат да се влагат: храни и всякакви земеделчески производствения, лой, кожи необработени, дървен материал, въглища каменни, тенеке, ламарина, желязо, мед, цинк и други сурови полуобработени материали, машини, цимент, вар хидравлическа, стъклария пръста, бъчви и бурета и други подобни сурови и полуобработени стоки. Всички други стоки се влагат само в реални антрепозити. Но тъй като държавата нема построени своя приспособления за реални антрепозити, то до учреждането на такива, закона дава право на финансия министър да разрешава да се влагат в номиналните антрепозити при некой митница и стоки, които могат да се влагат само в реални антрепозити. Такива стоки са: прежди, платове, чевали, платница (чулове) за опаковка на тютюни, кафе, захар, ориз, чер пипер, канела и др. колониални стоки; сол и всички други, които по-естеството си са еднотипни стоки и в количества за една търговия.

При положението, че притежателите на вложените стоки в номинални антрепозити отговарят за митните берии на тия стоки, каквото и да стане с тия последните — било че се откраднат, било че се повредят или унищожат от пожар, наводнение или други непреодолими сили; че тия берии се събират независимо от глобите, на които подлежат притежателите на стоките и случаи, че се установи, че липсата на всички или част от стоките не се джлжи на причини, независящи от волята им и че митните и др. бе-

Антрепозиране вносните стоки като средство за улеснение търговията.

Никога друг път търговията не се е нуждаела толко много от административната подкрепа на финансова, респективно митнишката власт, колкото днес, и то без никакви материални жертви от страна на държавата. Тежката криза, която индустрията и търговията преживяват поради липсата на пари в пазара, от една страна, а от друга, плащането на митата в злато по курс в банкноти 1500 лв. за 100 лв. златни и пр. са елементи, които не биха били толко чувствителни за търговията и индустрията, ако приложението на специалните в законата за митницата постановления за тая цел, преди всичко, се влезе добра воля. Прилагането тия постановления на закона в основните им принципи без стеснителност, а по съвест и разум и с оглед на нуждите днес, би улеснило търговията и кредитните учреждения би се поставили в положение да засилят крeditna и парична изливност и за други стопански цели. Думата е за облекчението на търговията в плащанието на митата на вносните стоки, т. е. стоките, докато се пускат в свободната търговия, в до това време да се държат в приспособления (складове), наречени антрепозити.

Според чл. 274 на казания за-

кон, иностраничните стоки, на които вноса е позволен, по желанието на притежателите им, могат да се влагат в антрепозит, когато сумата, следуема се за мито и други данъци, такси и берии не е по-малка от 5,000 лева. Такива стоки могат да се влагат в два вида антрепозити — реални (*entrepôts réels*) и номинални (*entrepôts fictifs*). Реални се считат ония, в които вложените стоки се пазят изключително от митнишката власт до обмитването и пущането им в свободната търговия, а номинални, в които вложените стоки се оставят за пазене от самите притежатели под общи ключе и печати на последните и на митниците. Правото за строене складове за реални антрепозити е държавна привилегия.

В реалните антрепозити се влагат стоки при условие, че в срок от две години най-много, трябва или да се обмият за внос или изнесат на ново за странство, а вложените в номиналните антрепозити — в срок най-много на една година. Номиналните антрепозити, според назначението на влаганите в тех стоки, се делят на *транзитни*, в които се влагат стоки само с транзитно назначение; *смесени транзитни*, в които се влагат стоки, част от кои-

уни се обезпечават срещу поръчка-
телство, преди да се вложат стоките
в антрепозит, нема никакво ос-
нование да се стесняват рамките на
условията за антрепозирането в но-
минални антрепозити на стоки, които
само могат да се влагат в ре-
алини антрепозити. Деленето на видо-
ве, за едни от които се разрешава,
а за други от същото естество не
се разрешава, не намира никакде
законно основание, освен в свое-
образно разбирана цел да се ограни-
чава търговията своеобразно за
едни, а да се улеснява за други ар-
тикули. Как може, например, да се
обясни разрешението за влагане в
номинален антрепозит плат от юта,
а не се позволява на платове от
памук, като: американ, хасе, читове,
баркети и пр., когато и те са всеки
вид за себе си еднотипна стока —
единакво количество топове с една-
къв метраж и изработена от една-
къв номер премаха и пр. — вжоб-
ще, в един колет има само стока с
единакви облагаеми по тарифата за
вносните стоки качества? Плат от
юта е артикул по-малоценен, отколкото
платовете от вълна и памук;
митата на тия последните са срав-
нително много по-високи, отколкото
тия за ютените платове; следовател-
но, улеснението, което се дава само
на търговията с ютени платове, да-
леч не отговаря на цените, които
постановленията за антрепозирането
спределят за улеснение изобщо на
търговията и с други видове пла-
тове и артикули.

Време е да се отхрсим от же-
данието да гледаме и тълкуваме
всиги законоположенията в най-
стеснителна форма. Специално тъл-
куване постановленията на закона
за митниците по антрепозирането
на стоките в такава смисъл, е сре-
дство, чрез което се уврежда на
търговията на страната. При поло-
женето, в което се намира дър-
жавата, в наш интерес е днес, по-
вече отколкото, всеки друг път, да
има по възможност повече от най-
разнообразно естество стоки депо-
зириани на наша територия, било с
транзитно назначение, за ново-износ,
или пък антрепозиране за вътреш-
но употребление, но митата да бъ-
дат плащани, когато се пушкат в
свободната търговия. Това се нала-
га още и от по-далечна предвидли-
вост, защото не знаем, както може
да ни донесе утешното междуна-
родно политическо положение.

София 28.X 922 г.

М. Хрусанов.

Редакцията чрез „Икономически Изве-
стия“ комутира широки гласности.

ВЪТРЕШЕН ПРЕГЛЕД.

Ограничение на търговията в Варна.
(Писмо до редакцията.)

Че търговията на едро в Вар-
на от ден на ден запада и голяма
част от по-ранния ѝ трафик се от-
правя към Бургас, това всеки забе-
лезва. Преди балканската война Вар-
на беше най-живения търговски
град у нас, след отнемането на
Добруджа; обаче, търговията посте-
пенно почна да намалява, за да до-
стигне най-сетне до сегашното
си положение. Но не само До-
бруджа е причината за това запа-
дане — те са много, между които
най-важните са: по-голямата близост
на Бургас до София — разстояние
по-малко с стотина километра от
разстоянието Варна — София; по-
лучаване стоките с десетина дни
по-рано в Бургас; доскорошните раз-
лики в дизбаркото и работническите
такси; всевъзможните законни уле-
снения правени в Бургас и пр. Не
тъй, обаче, стои въпросът и в Вар-
на. Наред с тия причини, ние ще
отбележим, и наредбата от страна
на митницата, да се не разрешава
дотоварването на вагони, дадени
за товарене на обмитени стоки в
района на последната с такива, до-
несени от града — и то с единствена-
та цел да се ограничат кражбите от
складовете на същата. Не е ли това
чувствително ограничение, щом има-
ме предвид, че дадения вагон треба
да се натовари в 6 часов срок,
в който срок влиза неработното вре-
ме от 12 до 2 ч. след обед? Не може
в тоя къс срок да се натовари
един десет тонен вагон, ако търго-
веца има в митницата за вдигане са-
мо 6—7 тона стока, и не винаги търго-
веца разполага с стоки за пълен
товар там, а освен туй трябва да се
маневрира вагона, при недостатъч-
но число маневрени машини и где
ще бъде оставен вагона, когато е
известно, че влагалището няма тол-
кова свободни линии за целта.

Всичко това влече след себе
си излишни разноски — денгуба за
вагони, такси за маневриране, заба-
вяне експедирането на стоките, а
времето за търговеца е скъпо, всеки
изгубен час може да му костува
хиляди левове и излишно тичане.

На честите постъпки от стра-
на на търговци и комисионери пред
управлението на митницата за отме-
нение на тая наредба, отговаряно е
винаги отрицателно.

Използвано бе от страна на
дружеството на митниците и же-
лезнични посредници през м. август
т. г. присъствието в града ни на
началника на отделението за митни-

ци, Абаджиев, пред когото, съ име-
то на всички комисионери, се яви
една петочлена комисия, която меж-
ду другите въпроси повдигна и тая
за дотоварването на вагони в райо-
на на митницата със стоки, донесе-
ни от града. Комисията заяви, че бла-
годарение взетите от управлението
на митницата мерки — по-строг
контрол, кражбите намалеха, но не
е наредбата, която е ограничила
кражбите, а упражняваната контро-
ла и че вдигане на колети без зна-
нието и участието на натоварения с
съхранението им магазинер, е не-
възможно, като поиска, освен това,
да се усили още контрола, но да се
не правят тия ограничения за търг-
овията, която и без това страда из-
важнедно много от конкуренцията
на Бургаското пристанище.

Задължаваха се членовете от
тая комисия да заявят още, че внес-
ените по тая начин стоки за дово-
варване вагона да се придвижават
с формени бележки с марка, номер,
съдържание и тегло на всеки отде-
лен колет и в какъв номер вагон
ще се товари, по които би могло да
стане веднага проверка, като на по-
исканата гаранция от г. началника
заявиха единодушно, че стговарят
с фирмата си и правата си като ко-
мисионери.

Напуштайки г. началника, който
заяви, че по всички повдигнати от
комисията въпроси ще отговори след
3—4 дни, последната остана довол-
на и с убеждението, че най-сетне
тая нищожен на глед въпрос, но от
грамадно значение за търговията,
ще получи окончателно си разре-
шение в смисъл, че ще бъдат от-
странени тия ограничения. Но за големо
съжаление, след четири дни се полу-
чи отрицателен отговор, със все
същата мотивировка, че може
при вдигане обмитени стоки, да бъ-
дат вдигнати и необмитените такива.

Каква по-голяма гаранция може да даде представителя на търг-
овците-комисионери, освен да га-
рантира с фирмата и правата си?

Обръщаме вниманието на г.
Министра на финансите по тия ограни-
чения и настоятелно искаме отме-
нението им, защото варненското
пристанище, за което съж похарчени
милиони, не е построено, за да се
ограничава търговията и отклонява
за Бургас, а да я улеснява и засилва.

Редакцията помести изцяло то-
ва писмо на нашите митнически по-
средници и обръща сериозно вни-
манието на Министерството на фи-
нансите върху подигнатия въпрос.
Наредбата, за която се говори в
писмото, е неистина твърде ограни-
чителна за търговията, и ние мис-
лим, че нейното премахване или ви-

доизменение, ще подействува достатъчно за смекчението на вагонната криза; за която вече писахме в миналия си брой. Искането на търговците и комисионерите е жизнен въпрос не само за тях, а и за варненската търговия, затова и трябва да бъде разрешен в най-скоро време.

Българската земеделческа банка, според отчета ѝ за 1921 г., разполага с 120 miliona лева капитал и резерви, с 102 банкови клона и 67 агенции и е извършила един оборот повече от 5 милиарда лева.

По своята солидност и целесобразна организация, тя е първото наше кредитно учреждение, каквото никой от балканските ни съседи не притежава. Нейната дейност е била винаги насочена към земеделието, към съществените нужди и условия на неговото развитие и напредък. Данните, които отчета ни дава, говорят ясно за тая здраво начертана политика на банката.

През течение на изтеклата 1921 г., банката е отпуснала следните видове заеми:

1. Заеми срещи записи за 145,325,000 лв., от които 84% са отпуснати за цели чисто земеделско-стопански, а именно: покупки на земи, строежи, инвентар, добитък, мелиорации, обзавеждане и пр.

2. Заеми срещу залози за 238,175,000 лв., от които повече от 90%, са отпуснати за същите гореизброени цели.

3. Заеми срещу ипотека за 124,230,000 лв., от които повече от 80% за същите цели.

Останалите проценти от заемите са отпуснати за изплащане на дългове, за сватби, погребения, домашни нужди, гаранции и пр.

В трите вида заеми най-голем процент (30,4%) имат заемите за покупка на инвентар и особено за покупка на добитък. Това показва усиленото стремление на нашите земеделци да заплънят онай липса от добитък и инвентар, която бе причинена от войните.

Освен цитираните кредити, българската земеделческа банка през 1921 г. е кредитирала 838 кооперации с 151,171,000 лв., а именно 782 кредитни кооперации, 16 производителни, 13 потребителни, 25 синдиката и 2 съюза и централни.

Масло от тютюневи семена. — От изучванията, направени в Централния земеделски изпитателен институт върху свойствата на тютюневите семена, се вижда, че те съдържат 28—30% масло. Това масло е жълтеникаво и така вкусно, както и маслото на маково семе. Освен туй, кюспето, което остава след добиването на маслото, е богато с пита-

телни вещества и може да служи за храна на добитъка и за тор. Важният въпрос е, обаче, дали практически е възможно едновременно използване и на листата и на семената на тютюна. Едни твърдят, че когато тютюневото растение се отглежда за доброкачествени (дребни) листа, то не може да завързва добри семена, и обратно, когато то се остави да даде зрели семена, от него не могат да се получат листа, годни за пушене. На това твърдение се противопоставя г-н Пушкаров, директора на централния земеделски институт. Според него, листата и семената на тютюна растат и се оформяват, тъй да се рече, без да се увреждат един други, тъй като ценните сокове за тютюневите листа не идат от земята, а се образуват в самите тях, а соковете които отиват да хранят семето, не са много ценни за качеството на листата. Затова, твърди г-н Пушкаров, възможно е да отглеждаме тютюна едновременно и за неговите листа, и за неговите семена, ала това требва да стане след едно основно практическо проучване на въпроса, с кое то се е зает Централния земеделски институт.

Консумацията на месо в Варна.

През м. октомври т. г. Варненската градска скотобойна е изкала за консумация добитък, както следва: 254 вола — 35,952 кгр.; 6 вола-бика = 615 кгр.; 420 крави — 42,243 кгр.; 48 телета — 2607 кгр.; 75 бивола — 13,070 кгр.; 3 бивола-бика — 301 кгр.; 83 биволици — 2351 кгр.; 16 малачете — 976 кгр.; 325 овни — 5740 кгр.; 2089 овци — 25,204 кгр.; 30 пърча — 766 кгр.; 2112 корзи — 33,804 кгр.; агнета 3 — 22 кгр.; 26 ярета — 224 кгр.; 148 свини — 9328 кгр.; или всичко едър и дребен добитък 5638 глави с общо тегло: 173,203 кгр.

При Бълг. народна банка се урежда специална статистика за несъстоятелностите (фалитите) и престиграните полици. Тая служба, при днешната стопанска криза, е твърде необходима и от голямо значение за Народната банка, като наше първо кредитно учреждение.

Според събранныте досега сведения — от 1919 до 1922 г. 30 септ. — обявени несъстоятелности в България е имало 26, от които 20 на търговски фирми, и 6 на индустриални предприятия.

Най-много обявени несъстоятелности е дала София, а именно 15 търговски фирми и 5 индустр. предприятия, т. е. 4/5 от всички обявени несъстоятелности в царството.

Шуменската земеделческа катедра в бюлетина си от 3 ноември т. г. съобщава следното за състоянието на посевите: „Посевите, които беха извършени през м. септ. и първата половина на м. октомври, покинаха и се развиват отлично. — Превоза на цвеклото към събирането пунктое на захарните фабрики продължава.“

„Констатира се значително спадане на цените на пшеницата и др. зърнени храни пшеница 65—70 лв.; ечемик 40 лв., царевица 50 лв. двойния декалитър, и бобът 4·8 — 5·50 лв. килограма.“

Ново бюро на Варненската стокова борса. Управлятелният съвет на варненската стокова борса в заседанието си от 7 того е избрал ново бюро в следния състав: председател Михаил Ст. Пейчев, търговец житар, и подпредседатели Ив. Минев мелничар и Кръстю Петков търг. житар.

Утвърдени пристанищни тарифи. Министерството на железниците, пощите и телеграфите е утвърдило тарифата за възнаграждението на работниците в Варн. пристанище с 50 и 80% увеличение, съгласно протокола на комисията. Последната влиза в сила от 31 октомври т. г.

Вследствие подигането курса на нашия лев, по сведение на Народната банка, българските банкноти в Цариград се употребявали като редовно платежно средство. Предполага се, че общата сума на наши банкноти в странство е около 300 милиона лева — най-много в Цариград и Солун.

Управлението на Българ. народна банка е решило да се унищожат: 1) всички банкноти, печатани в Русия; 2) банкнотите по 1 и 2 лв., печатани в Берлин и Лондон, както и тия от по 5, 10, 20, 50 и 100 лева, печатани в Берлин и Лайпциг; 3) всички хилядолевови касови бонове; печатани в држ. печатница (1916 г.), както и тия, печатани в Мюнхен и Лондон. Унищожението на тия банкноти ще става при изтеглянето им от обръщение.

Българската централна кооперативна банка ще се преустрои в застрахователна банка. Назначена е специална комисия, която да изработи законопроект за тая цел.

Разрешава се на агентурата на Бълг. нар. банка в Сухиндол да изпълнява и инкасова служба, понеже там има мирово съдилище. Също се разрешава и на банковата агенция в с. Каспичан, където няма мирово съдилище, да приема за инкас осигурителни квитанции, а, с изключение, и полици.

Търговско сдружение. Приятно е да съобщим, че 23 души между младите и интелигентни търговци от разните клонове от гр. Шумен са се организирали в търговско професионално сдружение в защита на материалните си и морални интереси. За първо време сдружението си е поставило за цел да привлече по възможност повече членове и да издига тяхното професионално съзнание чрез уреждане на реферати, беседи, търговски курсове и пр.

Индустриалния съвет при Министерството на търговията е дал право на общи и специални блага на кожарската производителна коопeração „Св. Троица“ в гр. Севлиево.

Водният синдикат „Янтра“ е привържил вече електрическата инсталация в с. Леденик, Търновско, и тези дни ще бъде турена в действие.

Ново търговско предприятие в Германия. На 18 окт. т. г. е основано акционерско д-во за внос и износ:

Wilhelm Kaufmann Import- und Export Aktiengesellschaft
с седалище в Dresden, Bismarckplatz 1 („Wilhelm Kaufmann Haus“).

Предмет на предприятието е международна търговия с стоки от всякакъв вид, откриване клонове в Германия и чужбина и образуване на дружества с участие в печалбите, с или без участие с капитал в предприятия от същия и подобен род.

Управителният съвет се състои от видни представители на германската търговия, а председател е Вилхелм Кауфман, бълг. царски генерален консул в Дрезден.

Клонове ще се открият скоро в Аржентина (Буенос-Айрес), Бразилия (Рио де Жанейро) и България (София).

Конференцията на земеделските синдикати, под председателството на министр Радолов, е приела принципа за всестранен земеделски кооператизъм — една всестранна земеделска коопeração в едно селище, един само всестранен земеделски районен синдикат в всеки икономически район и една обща централа за цяла България.

По отношение Земеделска банка, конференцията се е изказала за нейното автономизиране и за участие на народен елемент в управлението ѝ, а също и насочване политиката ѝ главно към централизация на земеделското кооперативно дело. Конференцията препоръчва подобна политика и за Българската народна банка.

Интернационалната банка. След пристигането на министра на финан-

ции, г-н Турлаков от Цюрих, въпросът за образуването на интернационалната банка е окончателно уреден. В нея ще участват: Българската народна банка с 20 miliona лева, земеделската с 10 miliona лева и чуждестранните — американски, швейцарски, Французки и германски — с 45 miliona лева. Банката ще бъде открита най-късно до края на т. г. и нейн директор ще бъде г-н Н. Коларов, бивш директор на Генералната банка.

Занаятчийски отдел.

Занаятчийска просвета.

В изпълнение решението на т. годишната сесия на Варнен. търгов. инд. камара, бюрото на последната вече е назначило предвидените в бюджета й ръководители-организатори на занаятчийската просвета в района ѝ. За такъв в Шумен е назначен бившият глав. секретар в министерството на търгов. промишл. и труда г. Ив. Молов; в Търново — добре известният деец-кооператор, адвокат Никола Ив. Кънев; в Разград — дългогодишенят гимназиален учител и председ. на местното читалище, а по настоящем занаятчий-кошар г. Паскал Балгаджиев. В най-скоро време предстои назначението на такъв и в гр. Габрово.

На тия лица е възложено ръководството на чиракшите курсове и неделните беседи на по-възрастните занаятчии-майстори и калфи по въпроси от икономически, народостопански, кооперативен, професионален и законодателен характер. На същите е възложено да следят за точното приложение на закона за организиране и подпомагане на занаятчите, да извършват известни занаятчийски анкети, да следят живота и развитието на занаятчите и да държат в течение за всичко камарата.

Чиракшите курсове при камарата в Варна, Шумен и Търново през настоящата година ще имат първи и втори клас; а в Разград и Габрово само първи клас.

Записванията ще започнат от 8. того, Димитровден, и ще продължават до 20. съжи, а редовните учебни занятия ще започнат от 13. съжи и ще трайт до 6. май идната година.

Почти на всякадве общинските управления са обещали своята подкрепа на курсовете с отпускане безплатно отопление и осветление, а училищните настоятелства — на безплатни помещения в училищните здания.

В I я клас на курса ще се приватят завършилите най-малко основно училище и не по-възрастни от 16 години чираки, а в II-я ония, които през м. г. са завършили I-я клас.

Едините и другите требва да упражняват и един от занаятите, влизащи в следните четири групи:

По изработване на облеклото;

По преработване на кожите;

По преработване на дървото и

По преработване на металите.

Теорията по специалните предмети ще се преподава от специалисти учители — майстори, като я координират с практиката, получавана в частните занаятчийски работилници.

Присъват се условията за превръщането на курсовете от вечерни на дневни, т. е. учебните занятия да влезат в осем часовото работно време, но едва ли още през тая година би могло да се реализира това поради ред специални причини, превъзмогването на които изглежда, че не е по силите на камарата.

Майсторските изпити в гр. Габрово се произведоха от 21. до 23. м. м., т. е. продължиха се с един ден повече поради големия наплив на кандидати, особено по обущарство, железарство, кожарство, шивачество, домостроителство и грънчарство; при все това, времето и тук се е указано недостатъчно за по-основна проверка знанията на кандидатите.

Сравнително по-добре са били подгответи шивачите, обущарите и железарите, което се дължи на обстоятелството, че по-вече от кандидатите са прекарали устроението през миналата и тая година временно курсове по модерното шивачество и обущарство, по шлюсерство и ковачество.

Така, явили са се на изпита всичко 268 занаятчии, разпределени по занаяти, както следва:

Вид на занаяти	Издадени
Шивачество	26
Шапкарство	1
Тек. бояджии	8
Кожухарство	3
Мутафчийство	1
Обущарство	85
Сарачество	1
Кожарство	31
Железарство	33
Подковачество	4
Тенекеджийство	1
Оржейничество	1
Медникарство	1
Златарство	1
Часовникарство	1
Дърводелство	27
Коларство	5

Домостроителство 19 19

Гржичарство 19 19

Пропаднала само един кандидат по общоцарство.

В идната брой ще дадем резултатите и от изпитите в Шуменската секция.

Мелничарския курс при камарата в гр. Варна на 9 того привършва редовните си учебни занятия и от 10 до 14 същи ще се произведат изпитите за свършен курс по следните предмети: технология на зърното и брашното — мелничарство; двигатели и електротехника; елементарна механика и машинно обучение; математика; технология на металите и дървото и машинно чертане.

ВЪЖИШЕН ПРЕГЛЕД.

швейцария.

Електрификацията на федералните швейцарски железници е вече почната върху една дължина от 300 км. Според рапорта на главното управление на железниците, резултатите от тая електрификация са повече от задоволителни. Трафикът на тревните е също тъй редовен, както и с парните локомотиви; предишният каменовъглен дим не съществува вече; трудовият капаситет на персонала е значително повишен; безопасността в движението е повече осигурена; издръжката, според една по-добро направена сметка не ще бъде по-скъпа от предишната и пр.

Най-сетне, едно големо предимство е, че швейцарските железници, когато бъдат всички електрифицирани, т. е. движението от водната енергия на страната ще бъдат освободени от зависимостта на чуждия горивен материал — каменните въглища, които сега Швейцария доставя от Англия и Германия, понеже та-кива не притежава. От друга страна, към тая електрификация голяма част и от индустрията ще почне да се приспособява и здравно с железниците да използва енергията на собствената си страна.

Германия.

Нови разрешения на репарационната проблема.

За да се спаси Германия от пълна монетна, административна и икономическа анархия, трябва да се прибегне към съвсем ново уреждане на репарациите, защото те се изплащат не само в злато и в денизи, които причиняват спадане на книжната марка, а също и в нату-

рв, която Германия трябва да изплаща с едно свръхпроизводство на книжни марки. Това положение подбуди английския репарационен делегат Брайдбъри да предложи един план за стабилизирането на марката и равновесието на германския бюджет.

Според комюникето на репарационната комисия от 14 октомври, предложението на Брайдбъри са следните:

1. Да се облегчи почти изцело германският бюджет от задълженията на мирния договор за двете години и дълже за четири години, което ще позволи на Германия да се сдобие с кредити, чрез които ще покрие защадженията си.
2. Да се фиксира курса на марката посредством едно изравнение, чрез което държавната банка ще продава злато срещу книжни марки на цена, определена от една смесена комисия.

3. Да се реорганизира репарационната комисия и да се пренесе в Берлин.

Касаде се, прочее, за премахването на двете главни причини за спадането на марката: инфляцията (свръхпроизводството на марки), причинена от репарационните изплащания в злато и в натура, и инфляцията, причинена от стремлението на държавата да покрие бюджетните си дефицити.

За да постигне този, Брайдбъри предлага временно да се заместят изплащанията в злато с бонове, валидни за пет години, които бонове ще бъдат предавани от държавата на всяка сила от антантата, имаща да взема от Германия. От своя страна, всяка съюзна сила ще може, под своя собствена гаранция, да осребрява получените бо-ове.

Относно изплащанията в натура, тяхната сума ще бъде разделена на две: едната част ще бъде понесена от държавния бюджет, съобразно неговата сила; другата част ще бъде представена в бонове, гарантирани от всяка заинтересувана държава и с тия бонове Германия ще може да търгува, за да се сдобие с необходимите източници (работни ръце и сурови материали) при изпълнението на задълженията в натура.

Всичко това ще трае две години, а може да се продължи с още две години от репарационната комисия.

Така, в тия две или четири години, Германия не ще има нужда да вади нови книжни марки, за да задоволява репарациите и, следователно, тази причина за спадането на германската монета се премахва.

Относно другата твърде важна

причина за инфляцията на книжни марки, а именно огромният дефицит в германския бюджет, може да бъде премахната, само ако се упражни един строг контroll над германските финансии от страна на репарационната комисия, която, пренесена в Берлин, ще има възможност да следи приходните постъпления и ограниченията на разходите.

По този начин, инфляцията, причинена от нуждите на репарациите и на германския бюджет, ще престане да дава своите опустошителни последствия и държавната банка (Reichsbank) ще може, без особни трудности, да регулира курса на книжната марка чрез участието ѝ в пазаря. А това ще подигне кредита на страната и ще улесни емисията на външни заеми при благотворителни условия.

Този проект на Брайдбъри, както го изложихме, предизвика остра критики от много страни. Особено в Германия протести се издигнаха главно срещу строгия контрол, който се предвижда над държавните финансии. Това е едно същинско настойничество от страна на репарационната комисия, а не само един лек надзор — *"un droit de regard"*, който може да се допусне. В Франция пък се изказаха, че репарационната комисия не е компетентна да се обвързва с един проект, който изменя Версайския договор и че Франция си има свои собствени предложения по тия въпрос.

Репарациите.

Направените от страна на Германия изплащания за времето от 11 ноември 1918 г. до 30 април 1922 г.

Комисията по репарациите обнародва една брошюра предназначена да осветли обществото чрез официални статистически данни въпроса за германските изплащания (в изпълнение на VII част от версайския мир) и разпределбата им (изплащания между силите от Съглашението. Понеделните цифри са провизорни до известна степен, извлечени по различни изчисления (напр. тези за търговските параходи, предадени от Германия).

Общо, комисията е установила първоначалната оценка на германските изплащания за първия период, а именно между 11 ноември 1918 и 30 април 1921 г. на 5,039,753,000 златни марки, разпределени както следва:

Приходи в звонки	112,121,000
в натура	1,251,064,000
Представяни на военни материали	1,183,226,000

Подводни марски кабели 49,000,000
Недвижими имоти 2,504,342,000
5,099,753,000

Вторият период обхваща времето между 1 май 1921 г. и 31 декември 1921 г. Германските задължения към 1 май 1921 г. са били определени съгл. чл. чл. 231, 232, 233 на 232 милиарда зл. л. м., платими съгласно положението за изплащанията от 5 май. Третият период започва от момента на германското искане за частна отсрочка. Той обхваща решението в Кан (десетдневните вноски от 31 милиона златни мк.) и решението от 21 март 1922 г. — допуска що частна отсрочка.

За тия два периода — от 1 май 1921 г. до 30 април 1922 г. германските изплащания в пари и материали са достигнали цифата 1,877,814,729 зл. мк. разпределени така:

Изплащан. в пари 1,313,660,496 зл. мк.
в натура 560,475,417 зл. мк.
в воен. матер. 3,678,816 зл. мк.

Всичко 1,877,814,729 зл. мк.

Значи общо от примирието насам до 30 април 1922 г. Германия е изплатила в наличност, в натура, в недвижими имоти една сума от 7 милиарда зл. мк. в кръгли числа, които до 1 май 1921 г. са 5,099,753,000 зл. мк. а от 1 май до 30 април 1922 г. са 1,877,814,729 зл. мк.

Общо 6,977,567,729 зл. мк.

Финансовото и икономическо положение на Египет.

Из рапорта на Българския генер. консул в Египет извличаме следните данни върху икономическото и финансово положение на Египет.

Египет не биде засегнат преко от войната. За това той излезе от нея с неувеличен публичен дълг, леко увеличени данъци и углемено народно богатство. Пресмета се, че към края на войната, Египет натрупал едно ново богатство от 100 милиона лири нагоре и че една трета от облагациите на публичния дълг и други обществени предприятия, намиращи се в странство, преминали напълно в египетски ръце.

Публичният дълг на Египет в началото на 1921 г. бе 93,087,640 ед. лири. При тога, от целия дълг около 7 милиона представляват един щок, намиращ се в ръцете на правителството, или у комисарите на дълга.

Бюджетите винаги се приключват без дефицити. Намаление има на резервния фонд през 1920/21 г., което се дължи на огромните разноски по закрепване на разстроението железнодължни и други обществени служби и на решението на пра-

вителството да купи на своя сметка памук от населението, както и да улесни прехраната на по-бедните класи, поради поскъпването на живота.

Памуна криза:

Крахът на цените на памук — нервът на Египет, чийто общеприето добро качество „Сакеларидис“ достигна през м. февр. 1920 г. земната си цена от 187 дол. за кантар (100 англ. либри) 12 пъти повече от получаваната цена в мирно време, една година по-после с една светковична бжрзина спадна на 20 долара кантара, а днес около 37 долара, раздробена финансово-икономическото състояние на страната. Земледелците не можеха да плащат рентите на земите, които при добрата през войната иконом. конюктура получиха баснословни цени. Правителството се принуди да вземе следните мерки за смякчение на кризата:

1) Да купи в отдалечените малки села или на борсата памук за своя сметка. 2) Отпускане аванси от Нар. егип. банка върху памук от 10 до 15 долара на кантар; 3) аванси от Земледел. банка за обработване на памук; 4) ревизиране на данените под наем земи, които се намалиха с 30 до 60%; 5) ограничение сезенето на памuka на $\frac{1}{3}$ прите- жававните от земледелци земи и усиливане засетата площ с жито и кукуруз и 6) поощряване основаването на кооперативни дружества.

Общ земледелски синдикат.

За взимането на тези мерки от страна на правителството, силно влияние оказа основанието преди 2 години общ. земледел. синдикат да пази интересите на земледелието. Освен горните мерки, синдикатът успе да наложи на англ. парах. д-ва едно намаление на навлото на памук от 60 шилинга на 30 на тон. Американските парходни д-ва. от своя страна, намалиха навлото за Америка от 90 шилинга на 40, а за навлото до Англия се съгласиха на цифрата 25 шил. на тон. с 5 шил. по-малко от английските. Синдиката иска още да се продължи контрола върху захарта.

Търговия.

Вследствие кризата на памук, намалена е покупателната сила на египтянина и се чувствува една депресия в търговията.

Вносът на страната се намали от 101,880,963 лири през 1920 г. на 55,507,984 лири през 1921 г. Износа също, включая и на цигарети, се намали през 1921 г. на 36,356,062

лири срещу 85,467,061 в 1920 г. (рекордната год.) или близо с 20,700,000 лири по-малко от средната износна цифра на годините 1916—20 включ.

Англия и нейните колонии играят главна роля в износната и вноса търговия на Египет, почти половината от целата търговия. После по ред идат Америка, Франция, Италия и Германия. През 1921 г. кръгли цифри:

	внос	износ
Англия и кол.	23,000,000	17,000,000
Сев. Америка	8,350,000	6,000,000
Франция	4,200,000	2,850,000
Италия	3,000,000	1,150,000

Бюджет.

Бюджетът за 1921—22 г. възлизаш на 38,682,000 лири може да се балансира с изтеглюващо на 1,980,000 лири от главния резервен фонд, а тазгодишният (1922—23) бюджет показва един плюс от 2,190,000 лири, които ще се придават на същия фонд.

Главните приходни пера на джуржавата през 1921—22 г. предполагало се да бъдат: от преки данъци 5,504,000 м. лири; митници 8,169,000; железници 7,106,000; разходни пера: министер. на железниците 6,887,000 лири, на войната 1,890,000; на превоза също 1,263,000, департамент на иригациите 1,397,171.

Америка.

Търговията на Съединените Щати с Европа през 1921—22 финансова година (от 1 юли до 30 юни) показва едно намаление с 40% в сравнение с предиятата година. Главният статистик на National Bank of New York, Лустин, доказва, че в действителност, износа за Европа количествено е нарастнал с 15%. Намалените цифри в официалния статистически отчет се обясняват с понижението на цените на зърн. храни, памук и медта. (бакжра)

От 20 те групи стоки които Лустин посочва, 13-те показват повишен износ в Европа, между които памук, захар, царевица, нефтяни продукти и пр. С понижен износ, сравнително предишната година, са пшеницата, брашното, консервираното месо и др.

Вносните стоки от Европа в Съединените Щати показват едно всеобщо увеличение, а именно, памучни изделия, вълна, коприни, чай, тютюн, растителни масла и пр., а също и брилянти близо 300 000 кар.

Търговския баланс, както и преди, е бил активен. Според изчисленията на американски професори, търговските задължения на Европа към Америка надминават 3 милиарда долари, но тая цифра изглежда твърде преувеличена. В последно

време, развитието на събитията в Европа вдъхва пессимизъм у американците по отношение на европейския пазар и тяхното внимание е обхванато повече към вътрешния пазар.

През океанската външна търговия на Съединените Щати преди войните се извършваше главно чрез английски и германски парходи. Тогава нейната флота бе главно речено-езерна и кабогажна. Днес, обаче, тази флота брон голямо число океански парходи, и нейното участие в световното параходно съобщение от 4,3% през 1914 г. се е издигнало до 22%, когато участието на английската флота се е намалило — от 44% през 1914 г. 33% през 1921 г.

Продължаващо спадане на емисии.

Според „Статист.“, за английското парично тържище в последните 6 месеци е станало характерен обичай, капитала да се доставя по ляжки на частни преговори (чрез отпасене до финансови групи или акционери), а не както по-рано направо към обществения кредит.

Емисиите са следвали значително към намаляне така:

	в лири стерлинги					Странст.
	длрж. и об. заеми предпр.	частни общо	Литглии	Клондри	Стерлинги	
Септемврий	1922	5,340	7,111	6,783	325	
Август	1922	19,547	1,689	21,279	20,574	550
Юлий	1922	27,000	16,135	43,135	37,346	540
Септемврий	1921	39,095	7,606	46,701	39,815	6431
						455

ли Keopl Търг с 1,6 мил. лири стерлинги.

Икономическото възстановяване на Австро-

стрия.

В заседанието си от 4 октомври 1922 г., държано в Женева, съветът на обществото на народите решава да се притече на помощ на Австро-

стрия ще бъде оторизирана да склучи един заем от 650 милиона лв. крони, анонитетите на който ще бъдат гарантирани от Великобритания, Франция, Италия и Чехославакия в размер 80%. Остатъка от 20% ще бъде гарантиран от други държави, включително и Швейцария.

Като гаранция, австрийското правителство ще афектира срещу този заем приходите от митниците и монопола на тютюна.

Задача ще послужи за покриване дефицита за периода от две години, необходим за реабилитирането на австрийския кредит. Един специален комисар, назначен от обществото на народите с седалище в Виена, ще контролира употреблението на фондовете и изпълнението на програмата за реформи, които Австро-стрия има да изпълни.

Консулски репорти и кореспонденции.

Цариград.

Българската царска легация в седмичния си бюллетин от 30 октомври т. г. съобщава следното за състоянието на цариградското тържище, цените на храните и брашната за време от 23 до 28 октомври т. г.

А. Храни:

Жито. Насипано, обезмитено, оката 14—14½ гроша.

Риж. Насипана, обезмитена, оката 10½—11 гроша.

Царевица. В транзит, в торби, оката 8 гроша, номинална цена.

Ечник. Обезмитен, в торби, номинална цена 9½—10 гроша оката.

Фасул. Обезмитен, оката 11 гроша и 30 пари; транзит 10 гроша и 30 пари до 11 гроша.

Тричук. Дребни и едри, оката 4½—5 гроша.

Б. Брашна:

От Америка са пристигнали 21,833 торби или 1286 тона брашно.

Цени в грошове.

Български, Варна .00 1025 гроша торба 72 кгр.

Български, Варна .00 950 гроша торба 72 кгр.

Български Ямбол 100 гроша торба 72 кгр.

Местни, първо качество 1100 гроша торба 72 кгр.

Американски, Нелсон 1100 гроша 63½ кгр.

Американски „Оак“ 950 гроша торба 63½ кгр.

Американски „Дурум“ 875 гроша торба 63½ кгр.

Положението на тържището.

Цените на брашната през тази седмица отбелезаха едно внезапно покачване. Това се дължи на големите закупвания, които направиха хлебарите за да се снабдят с запасни брашна, пред вид нестабилното политическо положение на Цариград.

Тенденция има към задържането на тези цени. От Америка продължават да пристигат големи количества брашна, но тъй като търсенето от ден на ден се увеличава, поради зимния сезон, запасите скоро се привеждат и цените се покачват.

Пазарът на добитък продължава да е слаб. Голем внос прави Ромъния, където тази стока е повечина. От там и конкуренция между български и ромънски продавач. Малки изгледи за подобрене на пазаря. Месарите и гостилиничарите се въздържат.

Цените на кашкавала. Полски 90 гроша транзит кгр.

Балкански 115 гроша транзит килограма.

Сирене бело, в качеството 80 гроша ока обезмитено.

Сирене бело, в тенекий, 90 гроша ока обезмитено.

Масло кашкавалджийско, 90 гроша ока обезмитено.

Масло пресно, нашенско краве, 150—160 гроша ока обезмитено.

Масло луксозно, пресовано, краве, 210 гроша ока обезмитено.

Картофи, нашенски, 6 гроша ока обезмитени.

Кромид лук, хубава стока, 5½—6 гроша ока обезмитени.

Черни сливи, кюстендилски 18—20 гроша ока обезмитени.

Тиквени семки, хубава стока, 19 гроша оката, обезмитени.

Курсът на монетите и на девизите на

28 октомври 1922 год.

1 златна турска лира	747 гроша
1 англ. лира (банкинота)	778
20 француски франка	257
20 германски марки	1
20 австрийски крони	25 пари
20 драми	12 пари
20 италиански лири	71
20 леи	142
20 лева	21
1 доллар	25 пари
1 тръбърно меджидие	173
	20 пари

Най-съжалата част от емисиите се извърши под формата на аптечно-остутрените заеми; напр. Дей-

Александрийският ни генерален консул, в рапорта си от 23 октомври, г. съобщава следното:

Памучната криза, въпреки засиленото търсене, още продължава. Правителството, за да помогне на малките земеделци, взема редица мерки. Целият административен апарат е в движение за даване аванси срещу памука на малките земеделци. Взета е инициатива за създаване на земеделски синдикати и кооперации.

Пазарът на брашната и житата, тая седмица, бе по тъждри, поради подновеното търсене на близкия изток. Австралийското Best се продава $17\frac{1}{4}$ до $17\frac{3}{8}$ стерлинги тона сif Александрия, за разполагаема стока, и $15\frac{3}{8}$ до $15\frac{1}{2}$ за натоварена — септемврий — октомврий.

В депата на Бондед е имало:
Щок на 12 октомври човали 18,730
Влезли 13—19 " 43,720

Всичко . . 62,450
Излезли през същия период 20,243
Щок на 19 октомври 42,207

Ютени човали, $2\frac{1}{2}$ либри единия, употребявани за зърнени храни, се продават от 69 до 70 шилинга стоте сif Александрия.

Бюлетин на цените на некои местни продукти:			
Шеница	150 кгр.	от 180—190 гр.	ег.
Ечник	120 "	110—115 "	"
Кукуруз	140 "	135—140 "	"
Пророц	135 "	125—130 "	"
Бакла	155 "	190—195 "	"
Леща	157 "	165—175 "	"
Трици	67 $\frac{1}{2}$ "	43—45 "	"
Брашно чов. от 80 оки	155—160 "	"	"
Кукуруз.	" "	115—120 "	"
Сирене	от 45 кгр.	230—320 "	"
Сапун	" "	170—175 "	"
Картофи	" "	65—72 "	"
Домати	" "	22 "	"
Яйца хилядо	320—330 "	" "	"

Според последни телеграфически сведения от Цариград, увеличени са цените на зърнените храни и брашната, а вероятно ще последва подобно увеличение и за другите вносни артикули. Процентът на увеличението е неизвестен. Според същите известия, в Цариград е пристигнала една партида от 400,000 торби брашно от Америка. Всичко това е значително повлияло за спадането на цените на нашите храни.

Цариградския пазар също е не особено благоприятен за нашите брашна, вследствие силното спадане на турската лира. Търговците, които са експедирали брашна за Цариград тия дни, са дали наредления да не бързат с продажбите до като не се подобрят цените.

Пристигнали паракоди.

30.X. — 5.XI. 1922 г.

От миналата седмица: s/s „Цар Фердинанд“ донесе: манифак. 7752 кгр., машини 2928 кгр., рошкови 2536 кгр., бои 1078 кгр., американ 240 кгр. 31.X. s/s „Палацки“ итал. зн. донесе: памучна манифактура 12,228 кгр., памучна прежда 29,250 кгр., порцелан 575 кгр., въжка 1,593 кгр., памучни платове 24,485 кгр.; s/s „Варна“ под шведско знаме — кюстие и др. разна стока; 1.XI. — s/s „Аполо“ англ. зн. разтворирил: въжна 8315 кгр., ориз 5042 кгр., захар 10073 кгр., сапун 9030 кгр., калциев карбонат 10360 кгр., масло 264 кгр.; s/s „София“ б. зн.: желязо 1287 кгр., тахан 439 кгр. сапун 4850 кгр., сол 2000 кгр.; s/s „Варна“ бълг. знаме: тенеке 12000 кгр., памук 1300 кгр., лимони 4750 кгр., стъклена за прозорци 4000 кгр., манифактура 600 кгр.; 3. XI. „Авиемор“ англ. зн., s/s „Мария“ холанд. зн.; s/s „Рианастасия“ гръцк. зн.; 4.XI. s/s „София“; 5.XI. „Дора“ холандско знаме; s/s „Персия“ итал. знаме.

Заминали паракоди.

30. X. — 5. XI. 1922 г.

31. X. s/s „Палацки“ итал. зн. с 2000 кгр. разна стока; s/s „Авантино“ ит. зн. с 238000 кгр. разна стока; s/s „България“ под бълг. зн. с 638840 кгр. разна стока; 2.XI. s/s „Феодосия“ под герм. зн. с 197000 кгр. тютюн; s/s „Аполо“ англ. зн.; s/s „Цар Фердинанд“ с 386000 кгр. разна стока; s/s „София“ с 40000 кгр. разна стока; 4.XI. „Авиемор“ англ. зн.; 5.XI. s/s „Варна“ б. знаме с 6333 кгр. разна стока; s/s „Апостолос Д“ гръцко знаме с 818101 кгр. разна стока.

Информационен отдел.

Обзор на Варненското търговище.

9 Ноември 1922 г.

Положението на търгището през изтеклата седмица е без чувствителни промени. Катастрофалното спадане на първостепенните валути през последните дни повлияло силно върху цените на стоките в странство, които се затвърдиха с тенденция към повишение и усили въздържането у търговците за нови поръчки. Вносът в последно време е значително ограничен, когато износа все повече и повече се усилва. Паричната криза продължава в същия темп, без изгледи за подобреие.

Камбиялното търговище през изтеклата седмица след едно затвърдяване на курсовете на първостепе-

нните валути през първите дни на седмицата, през последните дни за регистрира катастрофално спадане на същите. Така: Швейцария от 2750 на 31 окт. спадна на 2370 на 9 ноември; Англия от 669 на 590; Франция от 1045 на 770; Италия от 590 на 560; Турция от 83 на 56; Ню-Йорк от 149·50 на 132; Германия от 3·25 на 1·57; Ромния от 92 на 83·50. Най-чувствително е спадането на франц. франк с 275 пункта, на Швейцария с 380; на Англия с 79, на Италия с 30, на Турция с 27. Силното спадане на французия франк, който държи рекорд по отношение на др. валути, се дължи на неблагоприятния търговски баланс на Франция, в който вносът значително надвиши износа, следователно, явява се усилено търсене на чужда валута, и дефицитът от 4 милиарда франца, с който се приключи миналодицния бюджет на Франция, от една страна, и политическите събития на близкия изток и явилите се в свръзка с тех недоразумения между великите сили от антантата, от друга. Последната причина може да се вземе като общ причина за спадането на всички първостепенни валути. А подобренито на българ. лев спремо чуждите валути требва да се дира в намалението на вноса и засилването износа през последно време, както и в по-благоприятното положение, което заема България в балканите по отношение събитията на изток, отколкото нашите съседи Румъния и Сърбия.

Положението на отделните бранци на търговията е следното:

Колониал.

Пристигания слаби. Стокове не значители. Нови поръчки съ напрвени главно за кафе. Изобщо има въздържане от поръчки, поради силното спадане на чуждите валути и затвърдяването на цените в странство с тенденция към повишение.

Цените на по-главните артикули в странство сif Варна съ следните:

Кафе 350—450 frs 100-тех кгр.; калай 215 frs тона; марсилски сапун 190—200 frs. 100 кгр.; ориз испански 128 frs. 100 кгр.; зачка 31 frs. белг. 100 кгр.; син камък 27 лири тона; джамове белгийски 51 frs. белг. ката 40 цола.

На местния пазар цените не претърпяха промени: захар се пропава на едро песък по 31·80; кафе I 84, II 82, III 78; ориз пловд. 21·50; дж. 56—60; местни 18·50—26·50.

Манифактура.

Положението в този бранец се характеризира с голема стагнация в сделките. Пристигания почти никакви. Нови поръчки съвсем незначи-

телни. В странство има около 20% повишение на манифактурата, в зависимост от спадането на чуждите валути.

Цени на по-главните артикули от тая бранш са следните: прежде английска 730—750 лв., италианска каврак 710—720; сулан 520—530; каврак Индия 650—660; бояния местна Индиго сулан 700—820; каврак 900—920; кастижрия сулан 590—600; кабот Америка 28 л. метжра; хасета 30—38 лв. м. според качеството; бархети 40—45 лв. м.; басми холандски 38 лв. м.; английски 25—30 лв. жрда.

Железарски стоки.

Положение непроменено. Поръчките в странство за пролетния сезон започнаха. Нови пристигания нема. Сделки слаби поради неблагоприятния за строежи сезон. Цените в странство на шведското железо са 18 лири стерлинг. 1000 кгр. сif Варна, на белгийското железо 50—51 fts база гвозди 97 бел. фр. 100 кгр. Във Варна цените са следните: железо сбло 8—8·20; шина 7·30—7·50; чемберлик 9·30—9·50; ламари 15·50.

Обущарски стоки.

Положението е също, както през изтеклата седмица. Пристигания само на лицеви материали. Пазаря въздържан поради паричната криза. Нови поръчки в ограничен размер. Спадането на фран. фр. и на лирата не се отразява още върху цените тук, понеже скобозно с спадането, повишават се цените на артикулите там.

Цените на местния пазар на едро са следните:
Франц. купон 220 лв. кгр.
Шевро фус 45—105 : :
Бокс фус 80—95 : :
Юфт 180—220 : :

Кинаперия.

Положение също.

Състийни продукти.

Пазаря миналия понеделник сравнително бе по оживен, въпреки лошото време. Поради настъпващия зимен сезон, пазаря бе наводнен с зеле, което се продаде по 100—200 лв. 100-те зелки. Другите артикули без изменение.

Варненска стокова борса.

Варне, 7 ноември 1922 г.

Нашите опасения за спадане на цените поради нестабилността на юниградското търгище и спадането на чуждата валута, особено на турската лира и френския франк, за жалост се скоро оправдаха.

Вчера цел ден в борсата не станаха никакви сделки. Днес про-

дажбите вървяха много мудно. От 54 вагона разни храни, изложени в предобедната борса, се продадоха само 18; 36 вагона останаха за след обед, но пак не успяха да ги продадат.

По-оживено беше само търгището на боба. Всичките вагони боб се продадоха по 5·60 — досегашната цена — и то благодарение на обстоятелството, че някои от експортърите се нуждаеха от стока за покриване на препродажби.

Ечемика претърпе 15 — 20 ст. спадане. При това, продаде се само един вагон и един остана непродаден. Търсене слабо.

Кукуруз и ръж поддържат цените си поради слабите пристигания.

Най-силно се отрази спадането върху *зимница*, която претърпа 35 — 45 ст. спадане, като се продадоха само 7 вагона, а 35 останаха непродадени. Купувачи по днешните цени бяха, обаче, само местни мелници. Експортърите се въздържаха. Ако не последва някакво подобрене в курсовете на чуждата валута, трябва да се очаква ново чувствително спадане.

Тягостното положение на търгището се засилва до голяма степен и от небизвалото до сега безпариене. Много от мелниците, а също и от експортърите, се въздържат, поради невъзможността веднага да продадат чуждата си валута, за да могат да посрещнат от своя страна изплащането на купените от тях храни.

Ето какво е било положението на борсата през изтеклата седмица:

Продадени вагони: 2.X. зимница 22½ в. ц. 560 — 620 лв. стотях кгр.; царевица 1 в. ц. 360 лв.; боб 9 в. ц. 580 лв.; овес ½ в. ц. 359 лв.; ечемик 3½ в. ц. 390 лв. 3.X. зимница 22 в. ц. 577·50 — 620 лв.; ечемик 1 в. ц. 395 лв.; фий 1 в. ц. 542·50 лв. 4.X. зимница 6 в. ц. 577·50 — 602·50 лв.; боб 3 в. ц. 577·50 лв.; царевица 5 тона 360 лв.; леща 1 в. ц. 555 лв.

6.X. не е имало никаква продажба.

7.X. зимница 7 в. ц. 560 — 600 лв., боб 9 в. ц. 560 — 562·50 лв.; ръж 1 в. ц. 400 лв.; ечемик 1 в. ц. 375 лв.; царевица 15 тона ц. 370 лв.

През различните дни на седмичата останаха непродадени също 35 вагона зимница, 10 вагона боб и 1 вагон овес.

Рибно търгище в Варна.

Заловена и продадена риба от езерото и морето във Варна за време от 30 окт. до 5 ноемвр. вкл. 1922 г.

Паламуд 5020 броя по 15·10 — 122·06 лв.; Торик 12 броя по 60 — 136 лв.;

Скумрия 699 бр. по 10·66 — 21 лв.; Лефер 11 кгр. по 36·21 — 104 лв.; Кая 1502 кгр. 8·93 — 20·79 лв.; Илария 394 кгр. 28·74 — 38 лв.; Бела риба 17 кгр. 46·50 — 91·50 лв. Платика 61 кгр. 13·35 — 16·10 лв.; Писия 206 кгр. 6·81 — 23·42 лв.; Щука 125 кгр. 13·40 — 20·60 лв.; Трион 42 кгр. 23·70 — 25 лв.; Меше 69 кгр. 7·35 — 11·10 лв.; Чига 1 кгр. — 30 лв.; Сом 6 кгр. 40·10 лв.; Сафрид 15 кгр. 24· лв.; Граца 1209 кгр. 8·33 — 15·24 лв.; Заргана 205 кгр. 13·10 — 18 лв.; Минакоп 60 кгр. 15 — 26·16 лв.; Чинакоп 121 кгр. 23·99 — 50 лв.; Измарид 6 кгр. 17·30 лв.; Разна риба 376 кгр. 10·06 — 60·10 лева.

Прииждъщи фондови борси.

31.X. Лондон — 64·365, Ню-Йорк — 1445·50; Германия — 0·35; Холандия — 564·50; Италия — 56·90; Прага — 45·45; Румъния — 8·70; Швейцария — 260·50.

1.XI. Лондон — 63·505; Ню-Йорк — 14·26; Германия — 0·35; Холандия — 557; Италия — 58·30; Прага — 44·50; Румъния — 8·70; Швейцария — 257·25.

2·XI. Лондон — 63·945, Ню-Йорк — 14·3350, Германия — 0·30, Холандия — 561·75, Италия — 61·20, Прага — 45·90, Румъния — 8·85, Швейцария — 262·25.

3.XI. Лондон — 64·905, Ню-Йорк — 14·54, Германия — 0·25; Холандия — 571, Италия — 60·80, Прага — 46, Румъния — 8·95, Швейцария — 265 Виена 0·02.

Чужди стокови борси.

Хавр.

Кафе 1.X. 209·75 септ. 923 — 183·25. 2.XI. 208·75 септ. 923 — 183·3.XI. 212 септ. 923 — 186·25.

Памук 1.XI. 429 септ. 923 — 421. 2.XI. 429, окт. 923 — 405. 3.XI. 436. окт. 923 — 411.

Лондон.

Мед: 30.X. — 63 3/9; 31.X. — 63 1/3; 1.XI. — 62 18/9. Електролит: 30.X. — 70 5/ — 70 15/ 31.X. 70 5/ — 70 15/ 1.XI. — 70 5/ — 70 15/ Калай: 30.X. — 184 11/3; 31.X. — 184 1/3; 1.XI. — 180 6/3. Олово: 30.X. — 26 10/1; 31.X. — 26 27/6; 1.XI. — 24 15/. Цинк: 30.X. — 37; 31.X. — 37 7/6; 1.XI. — 37 5/. Антимон: 30.X. — 32 15/ — 35; 31.X. — 32 15/ — 35; 1.XI. — 32 15/ — 35. Живак: 30.X. — 12 5/; 31.X. — 12 5/; 1.XI. — 12 5/.

Париж.

Жито: 31.X. — тек. 83·25; ноември — декем. 83·75; 1.XI. — 85·25. ноем. — декем. 83·25 — 83·50. 3.XI. тек. 85 — 84·75 януар. — февр. 84 — 84·50. Ръж: 31.X. — тек. 53. ноемв. — декем. — 54·25; 1.XI. тек. 54 ноем. — дек. — 54·50. 3.XI. тек. 69, януар. — февр. 59.

Фондова борса.

	3. XI.	4. XI.	7. XI.	9. XI.
	куп.	пр.	куп.	пр.
Швейцария	2700—	2680—	2640—	2350—2330
Ню-Йорк	147·75	145·50	139·—	134·—137
Лондон	661—	653·—	620·—	590·—601
Париж	1032—	998·—	935·—940·—	810·—775
Белгия	950·—	620·—	579·—575·—	570·—565
Италия	634·—	75·—	61·20 67·50	56·—57
Цариград	—	—	—	—
Югославия	—	—	—	—
Ромния	91·90	—	87·—	86·—84·90
Германия	2·63	2·50	1·82·—1·84	—
Прага	472·50	464·—	447·50	—
Виена	0·193	0·191·—	0·185·—0·19	—
Буда Пешта	6·—	—	—	—

Българска Народна Банка.

	3. XI.	4. XI.	6. XI.	9. XI.
	куп.	пр.	куп.	пр.
Анверс	954·—	970·—	959·—	930·—
Б.-Пешта	—	6·50·—	6·50·—	6·50·—
Виена	0·18	0·25	0·18	0·25
Прага	464·—	472·—	468·—	474·—
Берлин	2·80	3·30	2·20	3·—
Лондон	656·—	663·—	655·—	660·—
Париж	1038·—	1045·—	1025·—	1033·—
Гърция	260·—	300·—	260·—	260·—
Италия	608·—	615·—	627·—	632·—
Ромния	90·—	92·50	90·—	88·50
Сърбия	238·—	245·—	235·—	243·—
Турция	80·—	82·50	75·50	78·—
Швейцария	2660·—	2700·—	2670·—	2705·—
Холандия	5780·—	5830·—	5760·—	5800·—
Америка	1465·—	148·50	146·—	148·—

Централа на "Девизите".

	3. XI.	4. XI.	6. XI.	9. XI.
	куп.	пр.	куп.	пр.
Анверс	885·—	932·—	875·—	907·—
Б.-Пешта	—	6·—	6·—	765·—
Виена	—	0·20	0·20	6·20
Прага	430·—	452·—	431·—	453·—
Берлин	—	3·—	2·70	424·—
Лондон	606·—	636·—	603·—	633·—
Париж	955·—	1005·—	945·—	995·—
Гърция	—	290·—	—	290·—
Италия	560·—	590·—	575·—	605·—
Ромния	83·50	87·50	82·50	85·50
Сърбия	—	235·—	—	233·—
Турция	74·50	78·50	70·30	74·50
Швейцария	2484·—	2624·—	2485·—	2635·—
Холандия	5360·—	5610·—	5333·—	5580·—
Америка	136·—	143·—	135·50	142·50

ЧАТАНАС ШИРОКОВ

Комисиони—Експедиция—Представителство
Собствени складове. Кореспонденти в по-
главните градове на страната.

Телефон № 264.

Тел. адрес: Широков — Варна.

1—3

АЖИОНСКА ФИБОНИКИ

Царевец.—Търново

на

БРИК РАБОРОДИ & Г. П. СИМОНОВ

изработка:

Гийон, Бланк, Юфт и други.

Еким Монолов & С-ие

Акционерно Д-во

Седалище Варна — Клон Свищов.

Телеграфически адрес: Екимов.

Внос — Износ — Комисиона

Представителство.

Специален отдел за комисионна продажба на зърнени храни.

1—3

АКЦИОНЕРНА БАНКА**„НАПРЕДЖДК“**

Основана в 1876 година.

Основен капитал и резерви 15 000 000 лева

Седалище Плевен

Клонове: София, Варна, Черв.-Брег и Бела-Слатина.

Извежда всякаакви банкови операции.
При Варненския клон специален отдел
житарство.

Приема влогове.

Издава спестовни книжки.

За телеграми: Напреджбанк.

Телефони:

Плевен 26 и 78, Варна 106 и София 346.

А. Илиев & С-ие А. Д.

основана на 1895 година.

Централа Варна. Клонове: Бургас, София и Русе.

Представители на:

АЗИЯТИК ПЕТРОЛЕУМ КОМПОНИ ЛИМИТЕД, ЛОНДОН.

Астра Романа, Букурещ

**ВНОС — ИЗНОС.
Параходни Агенти.**